

Jaké změny insolvenčního práva přinese druhý koronavirový balíček korporátním dlužníkům a jejich věřitelům?

Mgr. Natálie Rosová, LL.M., advokátka, e-mail: n.rosova@schoenherr.eu

Soubor nových opatření, která mají zmírnit dopady pandemie Covid-19, přináší, resp. obnovuje možnost využít některá opatření v oblasti insolvenčního práva zavedená během jarní vlny. Takzvaný lex covid justice II („Lex Covid II“) přináší řadu dočasných změn v insolvenčním zákoně, jejichž cílem je umožnit podnikatelům, kteří byli doposud ekonomicky stabilní, překlenout dočasné hospodářské potíže způsobené omezeními v souvislosti s druhou vlnou epidemie.

Na dvě klíčové změny, které novela přinese českým korporacím a zejména jejich věřitelům, upozorníme v tomto článku.

Prodlužuje se pozastavení povinnosti podat na sebe insolvenční návrh

Stejně jako na jaře se dočasně pozastavuje povinnost dlužníka podat na

sebe insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl o svém úpadku, a to až do 30. června 2021. Nebude to platit v případech, že úpadek nastal již před přijetím mimořádného opatření při pandemii, nebo pokud úpadek nebyl převážně způsoben v důsledku okolností související s mimořádným opatřením při pandemii, která by

dlužníku znemožňovala nebo podstatně ztěžovala plnit své peněžité závazky.

Smyslem je pozastavit povinnost statutárních orgánů podat insolvenční návrh vůči své společnosti, pokud kvůli krizovým opatřením musely uzavřít nebo omezit podnikání, a umožnit jim, aby se spíše soustředily na obnovu **pokračuje na straně 2**

Prověřování zahraničních investic

Čeští zákonodárci poslali do 3. čtení v Poslanecké sněmovně návrh zákona o prověřování zahraničních investic. Návrh zákona upravuje proces prověřování některých zahraničních investic kvůli ochraně bezpečnosti České republiky nebo vnitřního či veřejného pořádku.

čtěte na straně 6

Novela zákona o obchodních korporacích

Dne 1. 1. 2021 vstoupí v účinnost dosud nejrozsáhlejší novela zákona o obchodních korporacích. Přinášíme seznam nejzásadnějších změn.

čtěte na straně 7

Jaké změny insolvenčního práva přinese druhý koronavirový balíček korporátním dlužníkům a jejich věřitelům?

Mgr. Natálie Rosová, LL.M., advokátka, e-mail: n.rosova@schoenherr.eu

pokračuje ze strany 1

podnikání než na zmírňování negativního dopadu časově náročného a nákladného insolvenčního řízení.

Stejně jako v první vlně, ani pozastavení povinnosti podat na sebe insolvenční návrh nijak nezabavuje statutární orgány dlužníků případné odpovědnosti podle zákona o obchodních korporacích, tj. zejména odpovědnosti související s finančními ztrátami vznik-

lymi v důsledku pandemie tehdy, kdy statutární orgán věděl nebo měl vědět o hrozícím úpadku a neučinil pro jeho odvrácení vše potřebné a rozumně předpokládátné.

Kromě toho, že se prodlužuje pozastavení povinnosti podat na sebe insolvenční návrh, se opět automaticky prodlužují i opatření na tuto povinnost navazující. Prodlužuje se tedy délka výhledu do minulosti, během které lze prostřednictvím odpůrců žaloby napadnout případné jednání dlužníka, kterým poškozují či znevýhodňuje věřitele.

Obnovení možnosti využít tzv. mimořádného moratoria

Účelem mimořádného moratoria je dočasně ochránit jinak konkurenceschopné společnosti v dobách krize a umožnit jim překonat nedostatek finančních prostředků. Má také vytvořit určitý prostor pro jednání dlužníka s věřiteli.

Lhůta, ve které měli dlužníci možnost požádat o mimořádné moratorium, původně skončila 31. srpna 2020. Lex Covid II obnovuje možnost využít tohoto institutu, a to do 30. června

2021. I zde se vyžaduje splnění úpadkového testu k okamžiku vyhlášení nouzového stavu, tj. podmínkou je, aby dlužník nebyl ke dni 5. října 2020 v úpadku. Maximální dobu tří měsíců, na kterou lze moratorium vyhlásit, lze prodloužit o další tři měsíce, pokud s tím bude souhlasit většina dlužníkových věřitelů.

Mimořádné moratorium vychází z konceptu „standardního“ moratoria. Rozdíl je v tom, že vyhlášení mimořádného moratoria nevyžaduje předchozí souhlas většiny věřitelů ani podání insolvenčního návrhu.

Mimořádné moratorium nejenže představuje ochranu před případným zpeněžením zajištění nebo zahájením exekučního či insolvenčního řízení, ale také umožňuje hradit přednostně tzv. nové dluhy před starými, pokud bezprostředně souvisejí se zachováním provozu podniku dlužníka. Moratorium tak má poměrně zásadní dopady na obchodní partnery dlužníka, zejména dodavatele a financující banky.

Moratorium přináší také určitá omezení. Během jeho trvání je dluž-

Prodloužení lhůty pro žádost o mimořádné moratorium

Původní lhůtu pro podání žádosti, která skončila 31. srpna 2020, prodlužuje Lex Covid II až do 30. června 2021.

ník povinen vyvinout veškeré úsilí, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře, a společnému zájmu věřitelů je povinen dát přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob. Dlužník je také povinen se zdržet jednání, které by mohlo vést k podstatné změně ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo k jeho nikoli zanedbatelnému zmenšení.

Závěr

Lex Covid II znovu obnovuje možnost využít některé nástroje insolvenčního práva i v rámci druhé vlny pandemie, a představuje tak možnost řešit hospodářské potíže, které způsobila, zároveň však jde o významný zásah do věřitel-ských práv.

Tento článek byl připraven na základě informací, které byly k dispozici k 10. listopadu 2020, kdy Lex Covid II ještě neprošel legislativním procesem a nebylo zřejmé, kdy a v jaké přesné podobě nabude účinnosti. Pokud si budete chtít ověřit, že informace jsou aktuální, neváhejte se na nás prosím obrátit.

Lex Covid II dává podnikatelům čas postavit své podnikání zpět na nohy.

Mají internetoví piráti právo na soukromí?

Mgr. et Mgr., Bc. Stanislav Bednář, advokát, e-mail: s.bednar@schoenherr.eu, a Mgr. Libuše Dočekalová, koncipientka, e-mail: l.docekalova@schoenherr.eu

Význam internetu jakožto užitečné platformy pro každodenní lidskou komunikaci roste již mnoho let, stejně jako s ním spojená kriminalita, zejména pak počítačové pirátství. Adekvátnost stávajícího právního rámce, jehož cílem je s těmito negativními jevy bojovat, každodenně prochází zatěžkávací zkouškou, neboť mnohdy pochází ještě z „offline“ časů. A proto soudy vždy nedokážou zjednat držitelům autorských práv dostatečnou ochranu, jak potvrzuje nejnovější rozsudek Soudního dvora Evropské unie. Ať už jste úředník nebo příležitostný pirát, tento rozsudek může být důležitý pro váš život (obchodní i soukromý).

Jak ke sporu došlo

YouTube, Uložto a další obdobné online platformy autorům umožňují publikovat hudbu, filmy a další obsah a takto jej sdílet s prakticky neomezeným publikem. Avšak stejných nástrojů mohou využít také uživatelé k vzájemnému nelegálnímu sdílení filmů, hudby a jiného obsahu, a to bez ohledu na protiprávnost takového počínání. Tyto platformy umožňují velkému množství uživatelů nahrávat nebo stahovat obsah bez vědomí držitelů příslušných autorských práv. Ti se proto často pokoušejí domoci spravedlnosti, v čemž jim ale v první řadě brání anonymita, kterou platformy na sdílení poskytují svým uživatelům (i těm nelegálním). Společnost Constantin Film Verleih, která drží výhradní práva na filmy jako Parker a Scary Movie 5, se pokusila tento pláštík anonymity poodkrýt, když požádala společnosti YouTube LLC a Google Inc, provozující platformu YouTube, aby jí poskytly úplné informace příslušných uživatelů. Ty se takto široce formulované žádosti bránily a výsledkem je rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) č. C-264/19, které respektuje standardní „offline“ (tedy úzký) výklad slov „adresa uživatele“, a to bez ohledu na to, že je třeba odhalit jeho skutečnou identitu „online“.

Právní rámec

Právní úprava ukládá členským státům povinnost zajistit, aby soudy v průběhu řízení o porušení práva duševního vlastnictví mohly nařídit porušovateli nebo jiným osobám, aby poskytly informace o původu a distribučních sítích služeb, jimiž jsou porušována práva duševního vlastnictví. Poskytnuté informace musí zahrnovat jména a adresy výrobců, zpracovatelů, distributorů, dodavatelů a jiných předchozích držitelů zboží nebo služeb, stejně jako velkoobchodníků a maloobchodníků.

Ovšem „online“ porušovatelé využívající YouTube a obdobné platformy se téměř vždy skrývají za falešnými identitami, na což jim většinou stačí platformě sdílet smyšlené jméno a kontaktní údaje. Tím se jim úspěšně daří mařit průchod spravedlnosti, neboť držitelé autorských

práv jednoduše nevědí, kdo do jejich práv zasáhl. Společnost Constantin Film Verleih se proto pokusila využít výše uvedeného ustanovení Směrnice, implementovaného doslova do národních (v tomto případě německých) právních předpisů, a donutit provozovatele platformy YouTube zveřejnit nejen falešná jména a adresy porušovatelů, ale také jejich skutečné e-mailové adresy, IP adresy a telefonní čísla.

Rozhodnutí SDEU

Německý soud položil SDEU předběžnou otázku, zda „adresy“ výrobců (či jiných osob) zboží a služeb ve výše uvedeném článku Směrnice také zahrnují e-mailové adresy, telefonní čísla a IP adresy používané protiprávními uživateli.

Navzdory praktickým argumentům směřujícím k širšímu výkladu zvolil soud velmi formalistický přístup. Podle jeho názoru totiž výše uvedená směrnice nedefinuje pojem „adresa“, a proto jeho význam a rozsah musí být vykládány v souladu s jejím obvyklým smyslem v běžném jazyce a s přihlédnutím ke kontextu použití a k cíli, který právní úprava sleduje. A podle SDEU lze výraz „adresa“ v běžném jazyce vztáhnout pouze na adresu poštovní (fyzickou), a nikoli virtuální. Společnost Constantin Film Verleih tedy neuspěla ve své snaze domoci se e-mailových adres, telefonních čísel a IP adres dotčených uživatelů YouTube a místo toho byla potvrzena stávající praxe – tedy předání (snadno zfalšovatelného) místa bydliště a jména fyzické osoby.

Tento zdrženlivý postoj SDEU, založený na doslovném jazykovém výkladu staříčké směrnice, je na jednu stranu pochopitelný, ale na druhou stranu i trochu překvapivý, neboť zcela zjevně brání naplnění cíle dotčeného právního předpisu, kterým bezpochyby je dohledat porušitele práv duševního vlastnictví.

Závěr

Uvedené úzké pojetí práva na informace se může zdát překvapivé ve světle současné každodenní obchodní reality, kdy porušitelé unikají spravedlnosti za pomoci falešných „offline“ pseudonymů a adres. Mnozí lidé to vnímají tak, že

Překvapivé soudní rozhodnutí v současné „online realitě“, jednoznačně hovořící v neprospěch držitelů autorských práv, jistě vyvolá v blízké budoucnosti významný tlak na zákonodárce.

Uvedené rozhodnutí je v rozporu s účelem Směrnice, pokud má spravedlnost reálně fungovat také v anonymním virtuálním prostoru internetu. Z pohledu majitelů práv existují přesvědčivé argumenty pro to, aby se rozšířil výkladu pojmu „adresa“ tak, že bude zahrnovat alespoň IP adresu porušovatelů. Na druhou stranu je objektivně faktem, že v době přijímání Směrnice rozhodně tento širší výklad nebyl všeobecně rozšířený – evropská zákonodárce tedy nehodlali prolomit soukromí internetových uživatelů až tak výrazně.

Proto jistě můžeme očekávat, že držitelé autorských práv vyvinou zvýšený tlak na národní zákonodárce, aby nove-

lizovali legislativu příslušných členských států EU implementující Směrnici tak, že bude lépe odpovídat každodenní realitě virtuální kriminality. Unijní normotvůrce totiž Směrnici koncipoval na základě tzv. minimální harmonizace, která zákonodárcům ve členských státech umožňuje rozšířit rozsah informací poskytovaných nositelům práv. Jelikož znění českého zákona je stejně „offline“ jako německé právní předpisy, můžeme s napětím očekávat přesun tohoto souboje mezi duševním vlastnictvím a právem na soukromí do Parlamentu ČR. S ohledem na hodnotové zaměření mnoha poslanců, a to nejen za Pirátskou stranu, můžeme čekat velmi zajímavou debatu.

Přechod vlastnického práva k nemovitostem v rámci veřejné dražby

JUDr. Eva Purgerová, advokátka, e-mail: e.purgerova@schoenherr.eu, a Mgr. Kateřina Lehečková, advokátka, e-mail: k.leheckova@schoenherr.eu

V současné době je konání jakýchkoliv dražeb, včetně všech dražeb vztahujících se k nemovitostem, upraveno v zákoně č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, v platném znění, a vztahují se na ně poměrně přísné podmínky, které mají především zajistit, aby takové dražby byly transparentní. Základní dělení dražeb je na dražby dobrovolné a nedobrovolné. Dobrovolné dražby probíhají obecně na návrh vlastníka nemovitosti, ale též např. na návrh insolvenčního správce v rámci insolvenčního řízení. Nedobrovolné dražby jsou ty, které probíhají na návrh zástavního věřitele v rámci uplatnění zástavního práva k nemovitostem.

Dobrovolné dražby na návrh insolvenčního správce

V praxi jsme se ve vztahu k nemovitostem setkali zejména s dražbami dobrovolnými, konanými na návrh insolvenčního správce. O tom bude blíže pojednávat tento článek.

Dražby nemovitostí smí podle zákona o veřejných dražbách provádět pouze dražebník, který k tomu má vydanou koncesi, tedy oprávnění k podnikání, na které se dle živnostenského zákona vztahují nej přísnější regulace.

Dražební vyhláška

Dražebník na základě návrhu insolvenčního správce vydává předem dražební vyhlášku, ve které popíše pravidla dražby včetně způsobu, jakým bude dražba vykonána. V současnosti se ve většině případů jedná o dražby elektronické a konané v rámci vymezeného termínu, např. 24 hodin. Jakmile je učiněn první příhoz, začíná samotný proces dražby, který skončí podáním posledního příhozu. To se může stát už po několika minutách.

Pro velkou většinu dražeb dražebník v rámci dražební vyhlášky požaduje složení dražební jistoty, tj. úhradu částky, která je jakýmsi potvrzením pro přihlášení do konkrétní dražby a následně se odečte od kupní ceny, případně vrátí, pokud přihlášená osoba nepodala nejvyšší nabídku. V dražební vyhlášce je zároveň pro dražbu stanoveno, s přihlédnutím ke znaleckému odhadu, nejvyšší podání, za které bude možné v rámci dražby nemovitost vydražít, a minimální příhoz možný v rámci dražby. Také se v dražební vyhlášce stanovuje možnost prohlídky nemovitosti se stanovením konkrétního termínu.

Dražba nemovitosti jako veřejné jednání a příklep licitátora

Dražba je pak veřejné jednání, při němž se licitátor (fyzická osoba jednající jménem dražebníka) obrací na předem určený okruh osob přítomných v prostředí veřejné datové sítě na určené adrese (v případě elektronické dražby) s výzvou k podávání nabídek. Účelem podávání těchto nabídek je přechod

Přechod vlastnického práva

k nemovitosti bude zapsán do katastru nemovitostí s účinností ke dni příklepu licitátora veřejné dražby. Podmínkou je včasná úhrada ceny dosažené vydražením.

vlastnického práva k předmětu dražby. Vlastnické právo k předmětu dražby přejde příklepem licitátora (nikoliv uzavřením kupní smlouvy, která se v případě dražby neuzavírá, ani zaplacením kupní ceny, ani zápisem v katastru nemovitosti) na osobu, která učiní nejvyšší nabídku. Podmínkou však je, že tato osoba (vydražitel) uhradí ve stanovené lhůtě cenu dosaženou vydražením. Dražebník vyhotoví o provedené dražbě protokol.

Písemné potvrzení dražebníka o nabytí vlastnictví k nemovitosti jako předmětu dražby

Dražebník vydá vydražiteli písemné potvrzení o nabytí vlastnictví k předmětu

dražby, a to (až) po úhradě ceny dosažené vydražením. Písemné potvrzení obsahuje označení předmětu dražby, bývalého vlastníka, dražebníka a vydražitele; přílohou potvrzení o nabytí vlastnictví musí být doklad, z něhož bude zřejmé datum a způsob úhrady ceny dosažené vydražením. Podpis dražebníka na potvrzení o nabytí vlastnictví k nemovitostem musí být úředně ověřený. Cenu dosaženou vydražením dražebník předá po jejím zaplacení (dražebníkovi) navrhovateli dražby (např. insolvenčnímu správci), nesjednají-li si dražebník a navrhovatel něco jiného.

Bývalý vlastník nemovitosti následně předá na základě předložení potvrzení o nabytí vlastnictví předmět dražby bez zbytečného odkladu vydražiteli.

V současnosti většina dražeb probíhá elektronickou formou v rámci předem stanoveného termínu.

Dražebník je povinen na místě sepsat protokol o předání předmětu dražby.

Vkladové řízení u katastrálního úřadu

Na základě písemného potvrzení o nabytí vlastnictví k předmětu dražby (potvrzení vydá dražebník po zaplacení ceny dosažené vydražením) je vedeno vkladové řízení u příslušného katastrálního úřadu, přičemž k nabytí vlastnického práva dochází k datu příklepu v rámci dražby, nikoliv k datu podání návrhu na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí, jako je tomu u převodu nemovitostí na základě smlouvy.

Příslušný katastrální úřad v rámci vkladového řízení mimo jiné zkoumá, zda navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí.

Shrnutí

Nabytí nemovitosti v rámci veřejné dražby jistě představuje velmi zajímavou příležitost nabytí vlastnického práva. Předpokládá však detailní zkoumání předmětu dražby, neboť příklepem licitátora rovnou přechází na vydražitele vlastnické právo a povinnost zaplatit kupní cenu. Potvrzení o nabytí vlastnictví k předmětu dražby obdrží vydražitel až po zaplacení kupní ceny. Neuzavírá se žádná smlouva.

Je italská káva skutečně z Itálie? A jak je to s původem belgické čokolády?

Mgr. Monika Voldánová, advokátka, e-mail: m.voldanova@schoenherr.eu

Italská káva, belgická čokoláda... Patrně každému je zřejmé, že se káva v Itálii nepěstuje. Stejně absurdní je i představa kakaových plantáží v okolí Bruselu nebo Antverp. Přesto se nemálo těchto výrobků hlásí k tomu, že je vyrobili ve zmíněných zemích, a jejich obaly se pyšní národními vlajkami.

Na to, že tento rozpor mezi zemí původu potraviny a její primární složky může spotřebitele uvést v omyl, reagovala evropská legislativa již v roce 2011 nařízením (EU) č. 1169/2011 („Nařízení“), a to zejména jeho článkem 26 odst. 3. Článek však začal být aplikovatelný až po přijetí prováděcího aktu k jeho použití, kterým se teprve dne 28. května 2018 stalo prováděcí nařízení (EU) č. 2018/775 („Prováděcí nařízení“). Účelem Prováděcího nařízení, jehož použitelnost byla stanovena od 1. dubna 2020, je pomoci evropským spotřebitelům, aby se orientovali v informacích ohledně země původu nebo místa provenience primární složky potraviny.

Nejdříve si musíme vyjasnit několik základních pojmů. Za „zemí původu“ potraviny se obecně považuje země, kde potravina vyrobili. „Místem provenience“ se rozumí místo, o němž je uvedeno, že z něj potravina pochází, ale není „zemí původu“ ve smyslu výše uvedené definice. Místem provenience tak může být například město, region, skupina zemí apod. „Primární složkou“ je jedna nebo více složek potraviny, které tvoří více než 50 % této potraviny nebo které jsou pro spotřebitele obvykle spojeny s jejím názvem.

Kdy musí být země původu primární složky uvedena?

Předně je důležité upozornit na to, že se informace o zemi původu primární složky nemusí na obalu potraviny uvádět vždy. S několika výjimkami (které specifikuje Prováděcí nařízení) se tato povinnost aktivuje pouze při splnění obou následujících podmínek:

- i. je-li uváděna země původu potraviny (dobrovolně nebo povinně); a
- ii. země původu potraviny se liší od země původu primární složky (např. italská káva s kávovými zrny z Etiopie).

Za uvedení země původu potraviny se nepovažuje pouze výslovné slovní prohlášení, nýbrž i jakékoliv vyobrazení, symbol nebo výraz, které označují místo či zeměpisnou oblast (např. výše zmíněná vlajka).

Jak správně uvést zemi původu primární složky?

Má-li provozovatel potravinářského podniku povinnost uvádět zemi původu primární složky, může si vybrat, zda

- i. specifikuje konkrétní zemi původu primární složky (jinými slovy uvede, ze které země primární složka pochází); nebo
- ii. uvede, že se země původu primární složky liší od země původu potraviny, prostřednictvím následujícího prohlášení: „(název primární složky / primárních slo-

žek) nepochází/nepocházejí z/ze (země původu potraviny)“.

Pokud se provozovatel potravinářského podniku rozhodne, že bude konkrétně uvádět zemi původu primární složky, uvede ji odkazem na jednu z následujících zeměpisných oblastí:

- i. „EU“, „mimo EU“ nebo „EU a mimo EU“ (doslovně v tomto znění); nebo
- ii. region nebo jakákoliv jiná zeměpisná oblast, a to buď v rámci několika členských států, nebo

Primární složkou je jedna nebo více složek, které tvoří více než 50 % potraviny nebo které si spotřebitel spojuje s jejím názvem.

- iii. rybolovná oblast FAO nebo mořský nebo sladkovodní subjekt, pokud jsou jako takové definovány podle mezinárodního práva veřejného nebo srozumitelné průměrnému spotřebiteli (např. Skandinávie); nebo
- iv. členský stát / členské státy nebo třetí země (např. Česká republika); nebo
- v. region nebo jakákoliv jiná zeměpisná oblast v členském státě nebo v třetí zemi srozumitelná průměrnému spotřebiteli (např. Pálava); nebo
- vi. země původu v souladu se zvláštními předpisy EU použitelnými pro primární složku/složky jako takovou/takové (EU upravuje uvádění země původu například u některých druhů masa, medu, olivového oleje, ovoce a zeleniny).

Prováděcí nařízení zároveň upravuje technické požadavky pro uvádění země původu primární složky (např. požadovanou velikost písma).

Závěrem lze uvést krátkou polemiku na téma, zda aplikace Prováděcího nařízení skutečně přinese evropskému spotřebiteli větší informovanost o původu kupované potraviny, respektive její primární složky. Argumentem proti je zejména to, že možnost, jak specifikovat zemi původu primární složky, jsou koncipované poměrně volně. Nadto je možné se povinnosti uvádět zemi původu primární složky ve většině případů zcela vyhnout tím, že se provozovatelé potravinářských podniků zdrží uvádění země původu potraviny jako takové. Přesto lze shrnout, že k určitému zvýšení transparentnosti údajů týkajících se země původu primární složky nová legislativa přispěje. To, v jakém rozsahu se tak v praxi stane, bude do značné míry záležet na vůli a přístupu jednotlivých provozovatelů potravinářských podniků.

Česká republika zavádí mechanismus, jak prověřovat zahraniční investice

Mgr. Claudia Bock, advokátka, e-mail: c.bock@schoenherr.eu

Česká republika nově zavádí mechanismus prověřování přímých zahraničních investic („FDI“), které fakticky realizují investoři ze zemí mimo Evropskou unii a které mohou ohrožovat bezpečnostní zájmy České republiky. Návrh zákona o prověřování zahraničních investic („Zákon“), jehož přijetí se očekává do konce tohoto roku, má umožnit zablokování transakcí, které by mohly ohrozit národní bezpečnost nebo vnitřní či veřejný pořádek.

Kterých transakcí se zákon týká?

Zákon se vztahuje na transakce představující investice v jakékoliv podobě, které uskutečnil zahraniční investor proto, aby vykonával hospodářskou činnost v České republice, a které mu umožní vykonávat účinnou míru kontroly nad prováděním dané hospodářské činnosti, která spadá pod některé z citlivých odvětví.

Pojem zahraničního investora

Zahraničním investorem je fyzická či právnická osoba ze zemí mimo EU („třetích zemí“), případně fyzická či právnická osoba, která je přímo nebo nepřímo kontrolována dříve zmíněnými osobami. Za určitých okolností lze za zahraničního investora považovat i svěřenského správce svěřenského fondu.

Účinná míra kontroly

Prahová hodnota pro získání „účinné míry kontroly“ se považuje za dosaženou, jakmile zahraniční investor uskuteční zahraniční investici, která vede alespoň k jedné z následujících situací:

- získání alespoň 10 % akcií nebo hlasovacích práv v cílové osobě;
- členství v orgánech cílové osoby;
- vlastnictví věci, jejímž prostřednictvím se provádí hospodářská činnost cílové osoby;
- schopnost zahraničního investora získat přístup k informacím, systémům nebo technologiím, které jsou důležité z hlediska ochrany národní bezpečnosti nebo vnitřního či veřejného pořádku.

Citlivá průmyslová odvětví

Zákon vyžaduje, aby investor podával žádost o prověření zahraniční investice před tím, než se uskuteční, v rámci odvětví zvláště důležitých pro bezpečnost České republiky a její vnitřní či veřejný pořádek („citlivá odvětví“):

- výroba, výzkum, vývoj, inovace nebo zajišťování životního cyklu vojenského materiálu;
- prvky kritické infrastruktury jako hospodaření s energiemi či vodou, komunikační systémy, potravinářský průmysl a zemědělství či zdravotnictví;

Prověření investice ex officio

I zahraniční investice mimo zákonem specifikované kategorie mohou být v případě podezření na možné ohrožení bezpečnosti či veřejného pořádku prověřeny z moci úřední, a to až 5 let od jejich uskutečnění.

- systémy kritické infrastruktury;
- vývoj a výroba zboží dvojhoji užití.

Týká-li se investice mediálního sektoru, Zákon v určitých případech stanoví **povinnou konzultaci**. Ve všech ostatních případech je konzultace dobrovolná.

Zákon rovněž umožňuje prověření transakcí z moci úřední. Týká se to transakcí, které nespadají pod výše uvedené kategorie. Takové prověření je možné, pokud transakce může ohrozit bezpečnost republiky nebo vnitřní či veřejný pořádek. Prověřit investici je možné po dobu pěti let po jejím uskutečnění.

Rízení o prověření zahraniční investice

Orgánem odpovědným za prověřování a povolování zahraničních investic, stejně jako za vedení konzultací, je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR („MPO“). MPO nicméně úzce spolupracuje s dalšími kompetentními orgány veřejné moci.

Zahraniční investor je u MPO povinen požádat o prověření zahraniční investice (v případě investice do citlivého odvětví) či podat návrh na konzul-

taci (v případě investice do mediálního sektoru) a transakci nesmí uskutečnit dříve, než obdrží povolení. Rozhodnutí v řízení vedoucím k bezpodmínečnému povolení zahraniční investice musí být vydáno do 90 dnů ode dne, kdy MPO obdrželo kompletní žádost. Ve zvláště složitých případech je možné tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů. Konzultace musí být ukončena během 45 dnů. Pokud MPO nevydá rozhodnutí ve lhůtě, platí, že zahraniční investice nepředstavuje ohrožení bezpečnosti České republiky nebo vnitřního či veřejného pořádku.

Pokud výsledky prověřování naznačí, že by investice mohla představovat hrozbu pro národní bezpečnost nebo vnitřní či veřejný pořádek, vydá MPO po konzultaci s vládou rozhodnutí o podmíněném povolení nebo úplném zákazu dané investice. Toto negativní rozhodnutí může být napadeno u soudu.

Pokuty

Zahraniční investor, který nebude plnit povinnosti stanovené v Zákoně či rozhodnutí MPO, může čelit vysokým pokutám. Za porušení povinnosti podat žádost o prověření zahraniční investice či

Stav k 11. 11. 2020, kdy se zákon nacházel před 3. čtením v Poslanecké sněmovně.

podat návrh na konzultaci Zákon stanoví pokutu ve výši až 1 % z celkového čistého obrátu dosaženého za poslední ukončené účetní období nebo alternativně od 50 000 Kč do 50 000 000 Kč, jestliže výši celkového čistého obrátu nelze zjistit.

V případě, že zahraniční investor uskuteční transakci i přes to, že MPO rozhodl o zákazu dalšího trvání zahraniční investice, nebo v případě, že neplní podmínky uložené rozhodnutím, hrozí mu ještě vyšší pokuta, a to až 2 % z celkového čistého obrátu dosaženého za poslední ukončené účetní období, nebo od 100 000 Kč do 100 000 000 Kč, jestliže výši celkového čistého obrátu nelze zjistit.

Nejzásadnější změny dle novely zákona o obchodních korporacích

JUDr. Vladimír Čížek, partner, e-mail: v.cizek@schoenherr.eu, a Mgr. Jiří Marek LL.B., advokát, e-mail: j.marek@schoenherr.eu

Dosud nejrozsáhlejší novela zákona o obchodních korporacích vstoupí v účinnost 1. 1. 2021. Díky této novele odpadnou některé zásadní výkladové problémy a podstatně se zjednoduší struktura akciové společnosti; současně nicméně vznikne obchodním společnostem a družstvům povinnost přizpůsobit své zakladatelské dokumenty do jednoho roku od její účinnosti.

Níže uvádíme přehled nejzásadnějších změn, které zavádí tato novela.

1. Zjednodušení procesu založení společnosti s ručením omezeným

Zákon č. 33/2020 Sb. („Novela“), novelizující zákon č. 90/2012, o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) („ZOK“), si klade za cíl mimo jiné zjednodušit proces založení společnosti s ručením omezeným. Při založení této společnosti tak nově nebude nezbytné splatit peněžité vklad na speciální účet u banky, který za tímto účelem zřizuje správce vkladů, ale bude možné jej splatit správcí vkladu v hotovosti či na jiný (např. běžný) než specializovaný účet u banky. Toto pravidlo se však uplatní pouze v případech, že souhrn všech peněžitých vkladů nepřesáhne částku 20.000 Kč.

2. Úprava koncernů

Dle Novely se rozšiřují povinnosti při deklaraci existence koncernu, a to o zápis této skutečnosti, včetně řídicí osoby koncernu, do obchodního rejstříku. Díky tomuto zápisu již nicméně odpadnou spory o okamžik možného uplatnění pravidel pro zproštění povinnosti hradit újmou dle § 72 ZOK.

3. Úprava monistické struktury u akciové společnosti

Na základě Novely se dále vypouští institut statutárního ředitele, čímž se finálně naplní smysl monistické struktury a jediným povinným voleným orgánem se stane správní rada. Správní rada pak bude i nadále moci být jednočlenná.

Toto zjednodušení zároveň znamená, že se rozšiřují pravomoci správní rady, která bude plnit funkci nejen kontrolní, ale i statutárního orgánu. Nová právní úprava poté rovněž umožní akciové společnosti ustavit výkonné (executive) a nevykonné členy správní rady (nonexecutive).

4. Zákaz konkurence

Zákaz konkurence stanovený v ZOK u kapitálových společností (tj. s. r. o. a a. s.) dozná zásadní změny, když bude nově možné zákaz nejen rozšířit, ale i naopak zcela vyloučit v zakladatelském

dokumentu dané společnosti. I přes to, že při stanovení rozsahu zákazu konkurence je nyní možná tato flexibilita, nelze vyloučit jiné principy vztahující se k výkonu člena voleného orgánu kapitálové společnosti, zejména pak povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře či v souladu s pravidly o střetu zájmů.

5. Tzv. vysílací právo

Nově bude možné v zakladatelských smlouvách vymezit právo společníka či akcionáře na to, aby zvolil či odvolal konkrétního člena voleného orgánu obchodní korporace, aniž by se na tom dohodl s ostatními společníky či akcionáři. Toto právo je v takovém případě spojeno s konkrétním podílem či akcií. Podmínkou ovšem bude, aby počet takto zvolených členů voleného orgánu obchodní korporace nebyl vyšší než počet členů zvolený valnou hromadou dané společnosti.

6. Hlasování per rollam

Hlasování per rollam, tj. mimo zasedání valné hromady obchodní korporace, prošlo velkou změnou. Po účinnosti Novely bude totiž platit, že pokud valná

hromada rozhoduje v záležitosti, kdy je nutné poříditi osvědčení tohoto rozhodnutí ve formě veřejné listiny, je nezbytné, aby předkladatel (tj. statutární orgán) vyhotovil tento návrh rozhodnutí rovněž ve formě veřejné listiny. V zájmu zjednodušení administrativní a finanční zátěže nicméně Novela dovoluje tento návrh následně distribuovat ve formě prosté kopie vyhotovené veřejné listiny.

Písemné vyjádření jednotlivých společníků či akcionářů k takovému návrhu bude i nadále vyžadovat úředně ověřený podpis.

Závěrem dodejme, že tyto změny představují pouze zlomek toho, s čím (nejen) obchodní korporace musí nově počítat. U každé obchodní korporace tak nově vyvstane nutnost k revizi stávajících zakladatelských dokumentů, ale zároveň i příležitost k implementaci nových, mnohdy modernějších řešení korporátní struktury a běžného chodu dané korporace. S těmito i dalšími otázkami korporátního práva jsme samozřejmě připraveni našim klientům pomoci.

Významné změny v trestním právu

S účinností od 1. října 2020 se:

1. Zvyšují hranice škod v tr. zákoníku. Nově se majetkové delikty budou považovat za trestný čin až při škodě minimálně 10.000 Kč (místo původních 5.000 Kč). Rovněž se zdvojnásobují hranice ostatních hranic škody. Důvodem změn je zvýšení průměrné hrubé měsíční mzdy;
2. Rozšiřují možnosti, kdy lze uzavřít dohodu o vině a trestu se státním zástupcem. Nově je to možné i v případě spáchání zvláště závažných zločinů, jako je vražda nebo loupež. Zároveň je dohoda nově důvodem pro mimořádné snížení trestu;
3. Stanovuje zákonný přepočít pro přeměnu nezaplaceného peněžitého trestu v trest odnětí svobody. Jedna denní sazba nezaplaceného peněžitého trestu nově odpovídá dvěma dňům odnětí svobody. Novela dále prodlužuje lhůty pro zaplacení uloženého peněžitého trestu, po jehož úplném zaplacení má být trest zahlazen, avšak s výjimkou zvláště závažných zločinů.

Mgr. Rudolf Bicek

Novele ZOK se v tomto vydání věnujeme i na následující straně a vzhledem k rozsahu přinášejících změn určitě ne naposledy.

Dopad novely zákona o obchodních korporacích na úvěrové financování

Mgr. Ondřej Havlíček, advokát, e-mail: o.havlicek@schoenherr.eu, a Mgr. Matěj Šarapatka, advokát, e-mail: m.sarapatka@schoenherr.eu

Mezi množstvím změn, které novela zákona o obchodních korporacích přináší, najdeme i takové, které budou mít nebo mohou mít dopad na oblast úvěrového financování, a právě tyto změny a jejich možné důsledky bychom rádi představili níže. Jedná se zejména o změnu úpravy transakcí týkající se závodu nebo jeho části a změny v úpravě zástavy podílů.

Souhlas valné hromady při převodu části jmění

Podle stávající právní úpravy rozhodovala valná hromada, mimo jiné, o schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti. Toto pravidlo způsobovalo v praxi i v teorii výkladovou nejistotu, a to až do května 2019, kdy se Nejvyšší soud České republiky přiklonil k takovému výkladu pojmu „část závodu“, podle kterého je část závodu nutné chápat jako jeho samostatnou organizační složku, a nikoliv jakoukoliv významnou složku. Působnost valné hromady je tak dána v případě, kdy dochází k dispozici (převodu či zastavení)

Vyjasnění zápisu věcných práv k obchodnímu podílu do OR

Novela výslovně uvádí možnost zápisu i jiných věcných práv než práva zástavního k podílu, který není představován akciovým listem.

se samostatnou organizační složkou (pobočkou) – za podmínky, že taková dispozice znamená podstatnou změnu dosavadní struktury závodu či změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti.

Novela se od tohoto pojetí odklání a upouští od pojmu „část závodu“, který nahrazuje pojmem „část jmění“, zahrnujícím jak majetek, tak i dluhy společnosti, a to včetně jednotlivých věcí. Schválení valné hromady bude podle nové úpravy podléhat takové nakládání s částí jmění, které představuje podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti. V praxi tak převod či zastavení části jmění může zahrnovat například prodej či zastavení obchodního tajemství, patentu či významné továrny nebo výrobního stroje, bez nichž nemůže společnost ve svém podnikání nebo činnosti vůbec pokračovat nebo je její schopnost pokračovat do značné míry omezena. Naopak transakce, které ve svém důsledku představují pouze změnu struktury závodu, valná hromada schvalovat nemusí.

Domníváme se, že tato nově zavedená úprava může v praxi způsobovat značné komplikace a nejistotu při určení, do jaké míry je dispozice s částí jmění

ní pouze „změnou struktury závodu“ a kdy již dochází ke změně skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti. Rizikem u transakce zahrnující dispozici s takovou částí jmění (včetně financování) je zejména to, že pokud ji neschválila valná hromada v situacích, kdy zákon schválení již vyžaduje, může být taková transakce neplatná. Dá se proto čekat, že převody nebo zástavy daného jmění se budou z opatrnosti schvalovat téměř vždy.

Podle důvodové zprávy se bude nově souhlas valné hromady vyžadovat i od druhé smluvní strany příslušné transakce (tj. od nabyvatele či zástavního věřitele), a to v závislosti na okolnostech, tedy do jaké míry bude daná transakce znamenat pro příslušného nabyvatele nebo zástavního věřitele podstatnou změnu jeho skutečného předmětu podnikání nebo činnosti. Nedomníváme se nicméně, že by se nutnost souhlasu měla týkat např. banky vystupující v pozici zástavního věřitele. Nelze nicméně vyloučit, že by tato úprava mohla dopadnout např. na specializované společnosti, které vystupují v pozici agenta pro zajištění, a to zejména při mezinárodních syndikovaných transakcích.

Změny spojené se zástavou podílu v obchodní korporaci

Dle stávající úpravy platí pro zástavu podílu v obchodní korporaci stejné podmínky jako pro jeho převod. Nově budou společnosti moci omezit či vyloučit zastavení podílu rozdílně od jeho převodu. To znamená, že ve společnosti s ručením omezeným bude nyní možné zastavení podílu úplně vyloučit, a to aniž by bylo nutné zároveň vyloučit jeho převoditelnost. Aby se předešlo nejistotě, novela dále výslovně uvádí, že k podílu, který není představován cenným papírem (tedy akciemi nebo kmenovým listem), je možné zápisem do obchodního rejstříku zřídit i jiná věcná práva než právo zástavní, a tedy i pro financování významný zákaz zcizení a zatížení (tzv. negative pledge).

Závěr

Novela přináší celou řadu dalších změn, přičemž i některé další mohou mít dopad na úvěrové financování a transakce obecně. Výše jsme se snažili přiblížit zejména ty, které mohou mít vliv na transakce již probíhající, pokud se jejich dokončení plánuje až na příští rok.

Kontakty

Praha

Jindřišská 16
 CZ-110 00 Praha 1
 T: +420 225 996 500
 F: +420 225 996 555
 E: office.czechrepublic@schoenherr.eu
 www.schoenherr.eu

Bělehrad

Bulevar vojvode Bojovića 6-8
 SRB-11070 Beograd

Bratislava

Prievozska 4/A (Apollo II)
 SK-821 09 Bratislava

Brusel

Rue du Congrès 5
 B-1000 Bruxelles

Bukurešť

Bldv. Dacia Nr. 30
 RO-010413 București

Budapešť

Váci út 76.
 H-1133 Budapest

Kišinev

Str. Alexandru Lăpușneanu 3
 MD-2004 Chișinău

Istanbul

Levent Mah. Mektep Sok. No: 14
 TK-34330, Besiktas – Istanbul

Linec

Herrenstrasse 6
 A-4020 Linz

Lublaň

Tomšičeva 3
 SI-1000 Ljubljana

Podgorica

Bulevar Džordža Vašingtona 98
 Atlas Capital Plaza, II Floor
 ME-81000 Podgorica

Sofie

Alabin 56
 BG-1000 Sofia

Vídeň (centrála)

Schottenring 19
 A-1010 Wien

Varšava

ul. Próžna 9
 PL-00-107 Warsaw

Záhřeb

Prilaz Gjуре Deželića 19
 HR-10000 Zagreb

SCHÖNHERR Journal, ročník V, vydání 1/2020, datum vydání 3. 12. 2020

Vydavatel: Schönher Herr Rechtsanwälte GmbH, organizační složka, Jindřišská 16, 110 00 Praha – Nové Město, IČ: 06518974, e-mail: office.czechrepublic@schoenherr.eu, www.schoenherr.eu | Produkce a grafické zpracování: Corporate Publishing s.r.o., U Golfu 565, 109 00 Praha 10, www.copu.cz |

Redakce: Mgr. et Mgr. Bc. Stanislav Bednář, Mgr. Rudolf Bicek, Mgr. Claudia Bock, JUDr. Vladimír Čížek, Mgr. Libuše Dočekalová, Mgr. Ondřej Havlíček, Mgr. Kateřina Lehečková, Mgr. Jiří Marek, LL.B., JUDr. Eva Purgerová, Mgr. Natálie Rosová, LL.M., Mgr. Matěj Šarapatka, Mgr. Monika Voldánová | Client Service Manager: Ing. Martina Sionková | Foto: archiv firmy, shutterstock.com | Jazyková úprava: Petr Behún, Proofreading.cz | Volně neprodejně | Registrace: MK ČR E 22392, vychází 2x ročně | Tisk: TNM PRINT s.r.o.